

La Llonja de Palma reneix

El consell de ministres del dia 21 de setembre aprovà d'incloure als pressupostos generals de l'estat una partida de 907.000 euros destinada a començar les obres de restauració de la Llonja de Palma. L'edifici gòtic, molt malmès pel pas del temps i un ús no sempre adient durant aquests darrers segles, començarà a ésser objecte, de forma immediata, d'una acurada rehabilitació que li haurà de retornar l'aspecte esplendorós que havia tingut antigament. El conveni entre el govern espanyol i el balear fou signat l'any passat. Tal com ja ha informat en alguna ocasió aquest setmanari, a principi d'enguany, el govern balear –presidit per Jaume Matas i amb el conseller d'Educació i Cultura Francesc Fiol com a responsable sectorial– i el central –amb José Luis Rodríguez Zapatero al capdavant– establiren una concreció econòmica del conveni. Això va permetre d'engegar el procés. I la primera passa fou convocar el concurs per a la restauració de l'edifici. Però fins que no han arribat els pressupostos de 2008 no s'hi ha donat via lliure definitivament. Els diners van a compte de l'1% cultural –dels pressupostos generals destinats a inversions mitjançant el Ministeri de Foment– que ha de servir per a la preservació patrimonial arreu de l'estat espanyol. Així, doncs, sembla que les obres de l'edifici, emblema del gòtic mallorquí i català, podrien començar de forma immediata. Fins i tot abans no acabi l'any.

Com que es tracta d'un conveni entre tots dos executius, finançat per l'espanyol, el sistema d'execució és el que s'anomena d'encomanda de gestió: paga el govern central a petició del balear, que s'encarrega de la gestió de les obres. En aquest moments, gràcies al desblocatge del procés, el govern balear ja té quatre propostes d'empreses que es presentaren al concurs per al projecte de restauració. L'executiu presidit per Francesc Antich, amb Bàrbara Galmés com a consellera d'Educació



Després d'anys d'esperar, la Llonja de Palma començarà a ser restaurada, gràcies a un conveni entre el govern balear i l'estat espanyol.

i Cultura, pot adjudicar les obres immediatament. Després d'aquesta passa començaran les obres, que és previst que tinguin una durada aproximada de dos anys.

La restauració. Segons és previst, els objectius bàsics de la restauració seran substituir la coberta –que no és original, sinó que data del segle XIX–; recuperar les façanes, que en algunes bandes es troben molt malmeses, mitjançant sistemes de consolidació –és a dir, tapant esquerdes i evitant que n'apareguin de noves,

a més d'adobar els mals que pugui haver causat la filtració d'humitat–; recuperar la imatgeria esculpida en pedra, que en alguns casos gairebé ha desaparegut; rehabilitar les gàrgoles que també es troben en estat de decrepitud; fer una neteja general de la pedra, i dissenyar i executar un nou sistema d'enllumenament per a enlletir aquest edifici vetust i noble.

L'estat deplorable de l'edifici gòtic –construït sota la direcció de Guillem Sagrera entre 1420 i 1452– és uns dels misteris insondables de la burocràcia. Els seus valors històrics, artístics i patrimonials són tan importants que, d'alguna manera, resulta la inspiradora d'alguns altres edificis molt representatius del gòtic català, com ara la Llonja de València. Tanmateix, les institucions han mostrat sempre deixadesa a l'hora d'intervenir en la restauració de l'edifici, malgrat que el 1913 fou declarat monument històric i artístic. Això no obstant, mai cap institució no ha destinat diners a conservar-la acuradament. El resultat és un deteriorament molt fàcil d'observar a primer cop d'ull. No és estrany, perquè ha servit per a tot.

Originàriament, fou construïda com a llonja de mercaders –fou encarregada pel Col·legi de Mercaders per establir-hi la seva seu– des de la qual es controlava el trànsit de mercaderies del port de la Ciutat de Mallorca i, alhora, servia de seu de contractació. Amb el pas dels segles tingué utilitats tan poc adequades com ara fàbrica de canons –durant la guerra del Francès–, magatzem de trastos diversos i fins i tot seu del Parlament de les Illes Balears durant uns pocs anys. Finalment, quan el Parlament es traslladà a la seu actual, la Llonja esdevingué seu d'exposicions artístiques. El fet és que l'ús excessiu, el pas del temps, l'acció del coloms –les deposicions dels quals és fortament erosiva– i, sobretot, la desídia institucional l'han deixada en un estat lamentable.

Ara, després de decennis de peticions des de les Illes, a la fi l'estat ha destinat una partida econòmica a fer possible que recuperi l'antiga esplendor.

Miquel Payeras